

EFEKTIVNÍ VYUŽÍVÁNÍ SÍTÍ VVN A VN ZMĚNA TARIFIKACE OD ROKU 2024

DOPADY ZMĚN TARIFNÍHO SYSTÉMU NA PRŮMYSLOVÉ SPOTŘEBITELE

24. srpna 2023

ZÁKLADNÍ POŽADAVKY ZMĚN

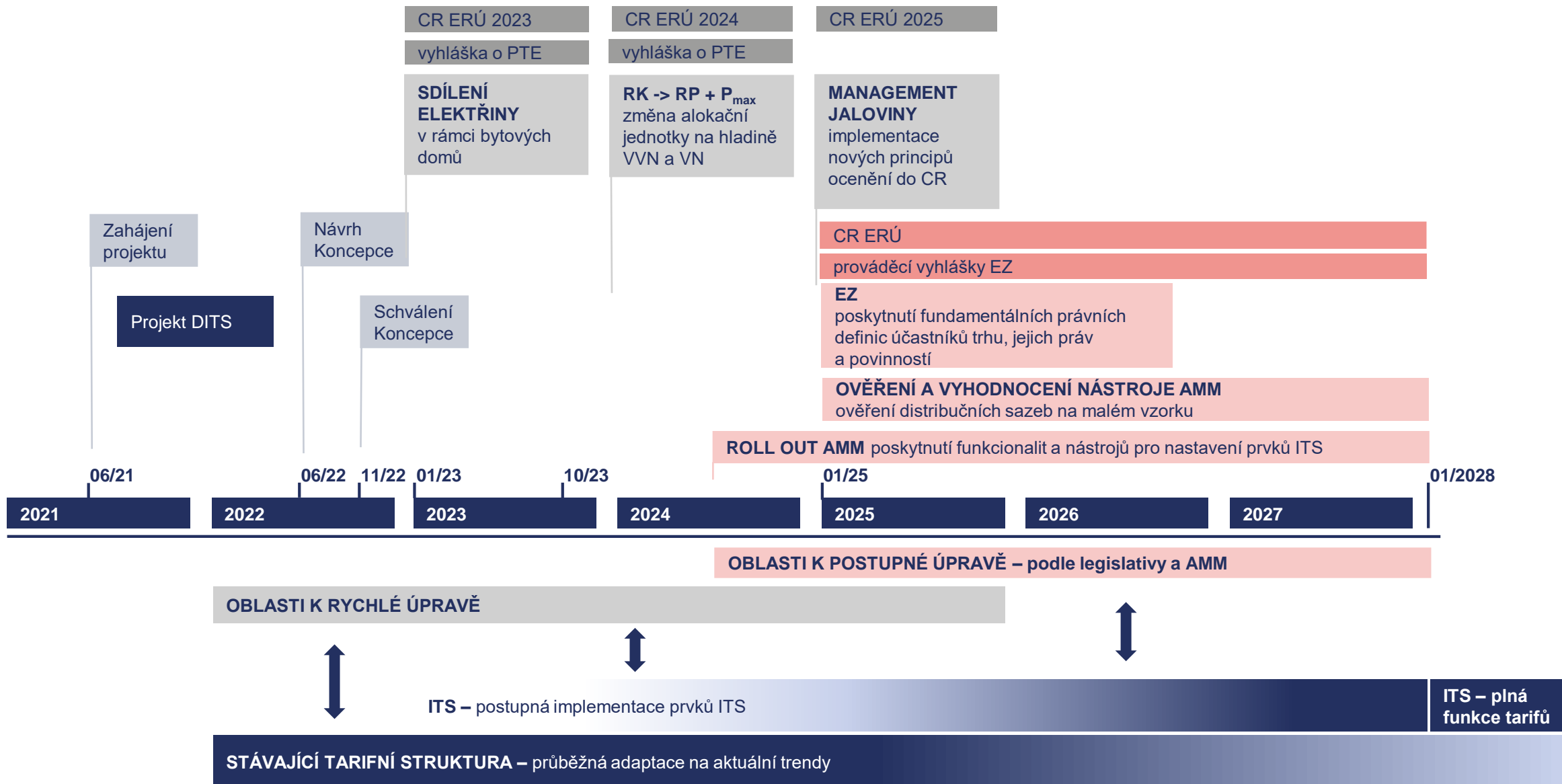
Koncepce propojení nového designu trhu v elektroenergetice s požadavky na změnu v regulovaných cenách a tarifech definuje

- ▮ základní principy (jednoduchost, adresnost nákladů, technologická neutralita, efektivita, bezpečnost)
- ▮ cíle připravovaných změn (cena odpovídá nákladům a přínosům, efektivita provozu a rozvoje soustavy, dlouhodobá předvídatelnost a nové trendy)

Koncepce předpokládá postupnou implementaci změn tarifního systému.

Změna od roku 2024 se soustředí na výkonovou složku odběru elektřiny

- ⇒ správné přiřazení nákladů
- ⇒ vytvoření relevantních cenových signálů vedoucích k vyšší efektivitě využití soustavy
- ⇒ odstranění tlaků na zbytečné investice do soustav
- ⇒ snížení budoucích nákladů pro všechny

PROCESNÍ POSTUP IMPLEMENTACE

Dopracování návrhu
změn a dopadů na
účastníky trhu dle
cenové úrovně roku
2023

- Koncepční popis změn + návrh CR a PTE
- VKP k uvedeným materiálům
- Vyhodnocení připomínek z VKP k uvedeným materiálům a finalizace návrhu

Vyhláška o
Pravidlech trhu s
elektrinou

- VKP k návrhu vyhlášky (září 2023)
- Vyhodnocení připomínek z VKP k návrhu vyhlášky
- Účinnost vyhlášky (leden 2024)

Cenové rozhodnutí
pro rok 2024

- VKP k návrhu CR (říjen 2023)
- Vyhodnocení připomínek z VKP k návrhu CR
- Platnost CR (listopad 2023), účinnost CR (leden 2024)

PRVKY NAPLŇUJÍCÍ KONCEPCI

1) Zrušení ceny za rezervovanou kapacitu a ceny za její překročení a vytvoření ceny za rezervovaný příkon a maximální odebraný výkon

- ceny jsou navrženy ve dvou tarifech, tarifu T1 a T2; tarif T1 klade vyšší váhu na cenu za rezervovaný příkon, zatímco tarif T2 klade vyšší váhu na cenu za maximální odebraný výkon
- automaticky se účtuje nižší ze součtu plateb z ceny za rezervovaný příkon a ceny za maximální odebraný výkon podle tarifu T1 nebo tarifu T2

Varianta alokace 30% RP	Tarif	Měsíční cena za rezervovaný příkon VVN	Měsíční cena za maximální odebraný výkon VVN	Měsíční cena za rezervovaný příkon VN	Měsíční cena za maximální odebraný výkon VN
		[Kč/MW/měsíc]	[Kč/MW/měsíc]	[Kč/MW/měsíc]	[Kč/MW/měsíc]
Příklad PDS (ČEZ Distribuce, a.s.)	T1	58 597,65	5 859,76	140 871,40	14 087,14
	T2	6 544,07	65 440,69	15 732,24	157 322,39

- konkrétní ceny vycházejí ze zvolené úrovně alokace nákladů, aktuálně je navrhována od roku 2024 dočasná alokace nákladů 30 % do ceny za RP (nižší dopady přechodu na odběratele) a od roku 2026 již konečná alokace nákladů 60 % do ceny za RP.

PRVKY NAPLŇUJÍCÍ KONCEPCI

1) Zrušení ceny za rezervovanou kapacitu a ceny za její překročení a vytvoření ceny za rezervovaný příkon a maximální odebraný výkon.

▮ příklad platby za zúčtovací období:

Zákazník připojený na hladině VN,

RP 1,2 MW,

maximální čtvrt hodinový odebraný výkon 1 MW

Varianta alokace 30% RP	Tarif	Měsíční cena za rezervovaný příkon VVN [Kč/MW/měsíc]	Měsíční cena za maximální odebraný výkon VVN [Kč/MW/měsíc]	Měsíční cena za rezervovaný příkon VN [Kč/MW/měsíc]	Měsíční cena za maximální odebraný výkon VN [Kč/MW/měsíc]
Příklad PDS (ČEZ Distribuce, a.s.)	T1	58 597,65	5 859,76	140 871,40	14 087,14
	T2	6 544,07	65 440,69	15 732,24	157 322,39

T1: $1,2 * 140 871,40 + 1 * 14 087,14 = 183 132,82$ Kč

T2: $1,2 * 15 732,24 + 1 * 157 322,39 = 176 201,08$ Kč

PRVKY NAPLŇUJÍCÍ KONCEPCI

2) Zrušení speciálních režimů zpoplatnění

- ▮ provozovatel regionální distribuční soustavy bude hradit stejné ceny za rezervovaný příkon a maximální odebraný výkon jako ostatní účastníci trhu
- ▮ výrobci elektřiny budou hradit stejné ceny jako ostatní účastníci trhu (s výjimkou odběru přiměřeného výkonu pro TVS u výrobců se synchronním generátorem poskytujících přínosy soustavě a PVE při poskytování SVR)
- ▮ zrušení výjimek pro odběr elektřiny na základě technologie zákazníka (závlahy, zimní stadiony, přímotopy)
- ▮ úprava zpoplatnění záložního vedení – speciální režim účtování pouze v případě, že je využití záložního vedení vyvoláno činností nadřazeného provozovatele distribuční soustavy
- ▮ automatický dopad změny tarifikace na zrušení zvýhodnění provozu pro ověření technologie

PRVKY NAPLŇUJÍCÍ KONCEPCI

3) Zohlednění bezpečnosti soustavy

- výrobní se synchronním generátorem – pokud výrobní se synchronním generátorem aktivně vyrábí a dodává elektřinu do soustavy (je zdrojem setrvačnosti, zkratového příspěvku, umožňuje efektivní management jaloviny v soustavě) je následně osvobozena z platby ceny za maximální odebraný výkon a to v rozsahu obvyklé technologické vlastní spotřeby elektřiny pro danou výrobní technologii

Podmínky osvobození

- dodání 80 % množství vyrobené elektřiny v předcházejícím roce do soustavy
- měsíční dodávka do soustavy alespoň ve výši 40 % z maximální teoretické dodávky elektřiny
- vyrábí elektřinu pomocí synchronních generátorů se jmenovitým výkonem dosahujícím alespoň 80 % instalovaného výkonu výrobní

$$Platba_{max} = Platba_{st} \times \left(1 - \min \left(1; \frac{\text{Instalovaný výkon výrobní} \times \text{Koefficient TVS}}{\text{Maximální čtvrt hodinový odebraný elektrický výkon}} \right) \right),$$

Koefficient TVS - jaderné: 0,055; parní: 0,092; paroplynové: 0,014; plynové a spalovací: 0,059; ostatní: 0,092.

PRVKY NAPLŇUJÍCÍ KONCEPCI

3) Zohlednění bezpečnosti soustavy

- ▮** PVE poskytující SVR - pokud existuje jednoznačné propojení mezi odebraným výkonem ze soustavy a poskytováním služeb výkonové rovnováhy, je PVE zvoleným klíčem osvobozena z platby ceny za maximální odebraný výkon v rozsahu, který odpovídá poskytnutým službám výkonové rovnováhy

$$\begin{aligned}
 Platba_{max} &= Platba_{st} \\
 &\times \left(1 - \min\left(1; \frac{\sum_1^{\text{počet dnů v měsíci} * 24 * 4} \text{ Poskytovaný čtvrt hodinový výkon pro SVR} + \text{počet dnů v měsíci} * 24 * 4}{R_{PVE} * \text{koeficient využití}}\right)\right),
 \end{aligned}$$

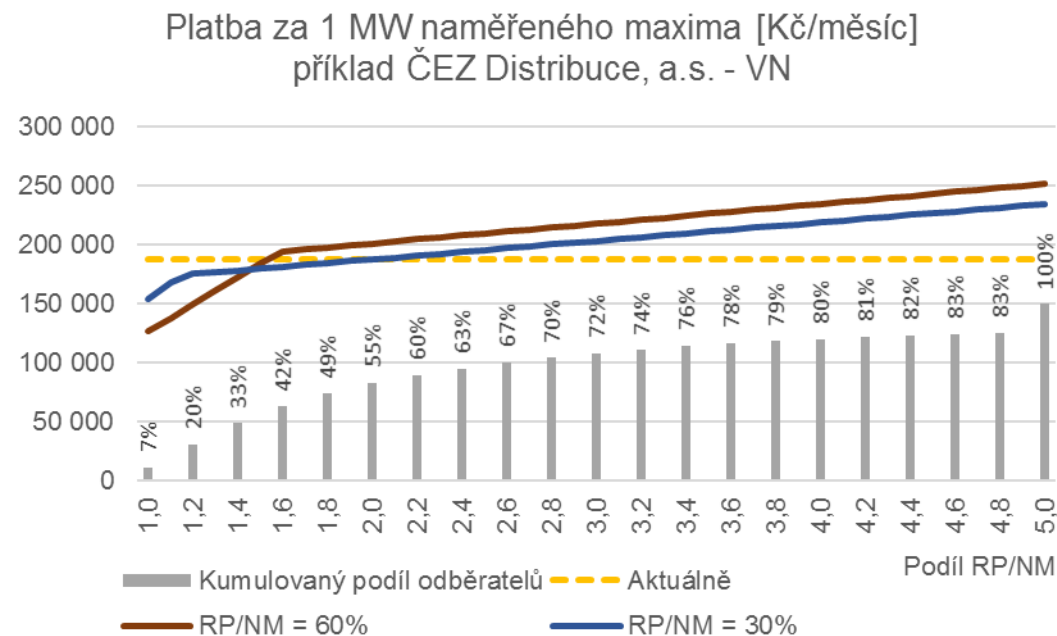
- ▮** Koeficient využití 0,12

OČEKÁVANÉ DOPADY

Profil teoretických dopadů na odběratele lze vyjádřit pomocí podílu rezervovaného příkonu a maximálního odebraného výkonu (NM), kdy průměrná platba za 1 MW odebíraného výkonu lineárně roste s horší optimalizací podílu RP/NM.

V grafu s příkladem vybraného PDS je vidět:

- ▮ negativní dopady se objevují a dále rostou s rostoucím podílem RP/NM a odběratelé jsou tak motivováni k optimalizaci RP.
- ▮ T1/T2 přepíná pro určité hodnoty RP/NM
  - ▮ 1,14 u alokace 30 % do ceny za RP
  - ▮ 1,59 u alokace 60 % do ceny za RP

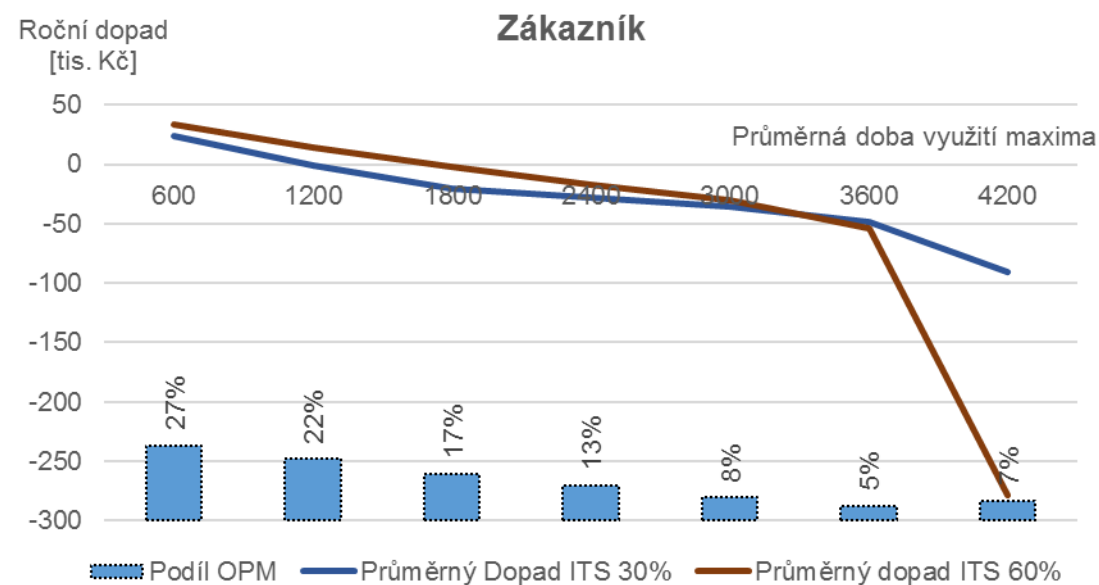

OČEKÁVANÉ DOPADY – ZÁKAZNÍK

Změny v platbách seřazené od pozitivních k negativním
(např. 5% značí 50-tý nejlepší dopad z tisíce kusů vzorku)

X% kvantily dopadů Zákazník	Dopad ITS 60% [tis. Kč]	Dopad ITS 60% [%]	Dopad ITS 30% [tis. Kč]	Dopad ITS 30% [%]
0%	-23 607	-100 %	-23 953	-100 %
1%	-755	-74 %	-463	-75 %
2%	-427	-55 %	-317	-58 %
3%	-309	-46 %	-244	-49 %
4%	-251	-40 %	-200	-43 %
5%	-210	-36 %	-171	-40 %
10%	-114	-26 %	-96	-28 %
20%	-52	-18 %	-47	-17 %
30%	-26	-12 %	-26	-11 %
40%	-11	-7 %	-14	-7 %
50%	-1	-1 %	-5	-3 %
60%	7	5 %	2	1 %
70%	19	12 %	10	6 %
80%	41	23 %	27	17 %
90%	89	53 %	65	44 %
95%	161	114 %	125	102 %
96%	192	147 %	148	130 %
97%	236	212 %	184	190 %
98%	310	398 %	240	363 %
99%	475	999 %	377	999 %
100%	10 872	999 %	7 313	999 %

Shluky změny platby podle doby využití RP

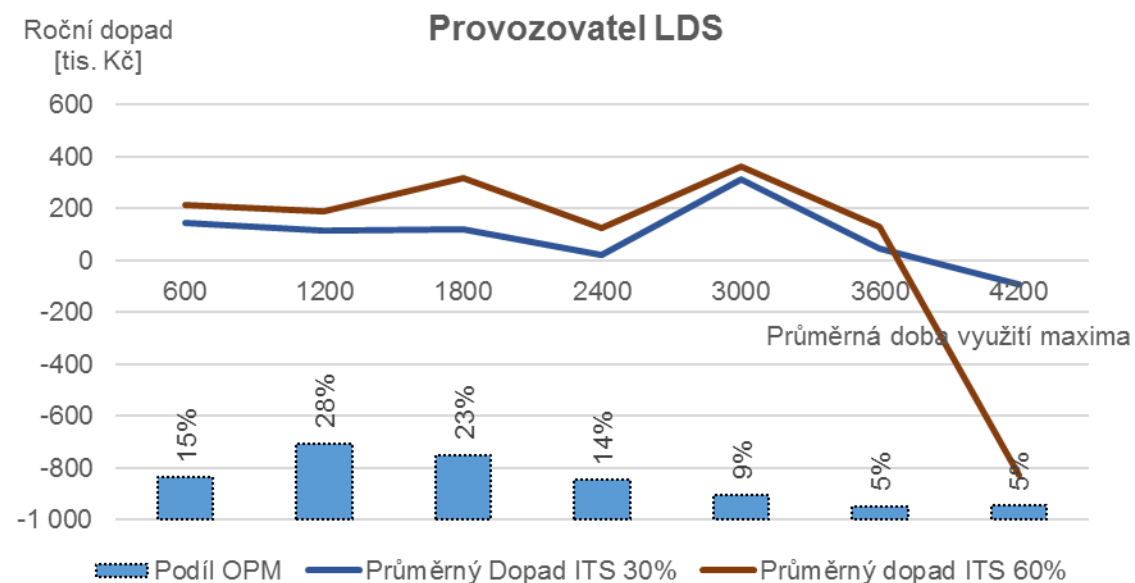
Extrémní negativní dopady jsou u zákazníků, kteří dnes nesjednávají rezervovanou kapacitu na úrovni naměřeného maxima (speciální technologie – závlahy, zimní stadiony, přímotopy).

OČEKÁVANÉ DOPADY – PROVOZOVATEL LDS

Změny v platbách seřazené od pozitivních k negativním
(např. 5% značí 50-tý nejlepší dopad z tisíce kusů vzorku)

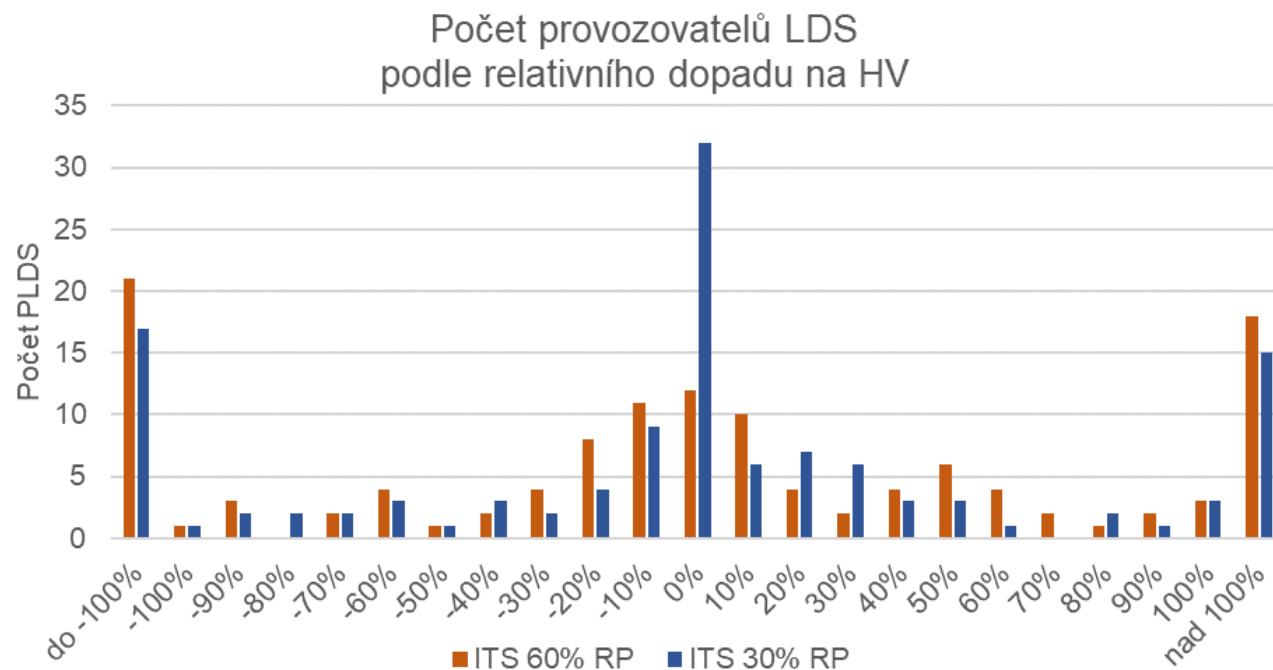
X% kvantily dopadů Provozovatel LDS	Dopad ITS 60% [tis. Kč]	Dopad ITS 60% [%]	Dopad ITS 30% [tis. Kč]	Dopad ITS 30% [%]
0%	-22 985	-144 %	-24 544	-141 %
1%	-1 859	-56 %	-891	-59 %
2%	-841	-31 %	-511	-37 %
3%	-435	-24 %	-371	-25 %
4%	-321	-22 %	-244	-22 %
5%	-230	-19 %	-189	-19 %
10%	-84	-14 %	-74	-13 %
20%	-20	-7 %	-25	-8 %
30%	-4	-2 %	-10	-5 %
40%	2	2 %	-4	-2 %
50%	8	5 %	0	0 %
60%	18	8 %	4	2 %
70%	33	10 %	12	4 %
80%	75	13 %	37	6 %
90%	256	18 %	148	12 %
95%	796	27 %	445	20 %
96%	979	43 %	636	31 %
97%	1 505	79 %	813	65 %
98%	2 915	470 %	1 264	396 %
99%	7 776	999 %	4 206	999 %
100%	27 993	999 %	25 904	999 %

Shluky změny platby podle doby využití RP

Dopady u kategorií vyššího využití RP jsou ovlivněny specifickými situacemi individuálních LDS (málo početné segmenty).

OČEKÁVANÉ DOPADY – PROVOZOVATEL LDS

Jde o dopady v platbě nadřazené soustavě spolu s dopady plateb od odběratelů.

- Analýza u LDS byla prováděna nad vyžádanými daty k jednotlivým LDS.
- Varianta alokace 30 % do RP pomáhá snížit i dopady na HV u provozovatelů LDS.
- Extrémní negativní dopady jsou dány vysokým RP u LDS nebo velmi malými vykázanými HV s ohledem na platbu za distribuci.

Rozložení pozitivních a negativních dopadů je zhruba rovnoměrné.

OČEKÁVANÉ DOPADY – VÝROBCE ELEKTŘINY

Hlavní dopad je dán odstraněním současné kategorizace výrobců elektřiny, aktuální výrobci 1. i 2. kategorie budou standardně hradit klasické ceny zajišťování přenosu nebo distribuce elektřiny jako ostatní účastníci trhu s dílčími výjimkami z platby ceny za maximální odebraný výkon za výkon odebraný pro technologickou vlastní spotřebu u synchronních generátorů nebo služby výkonové rovnováhy u přečerpávacích vodních elektráren.

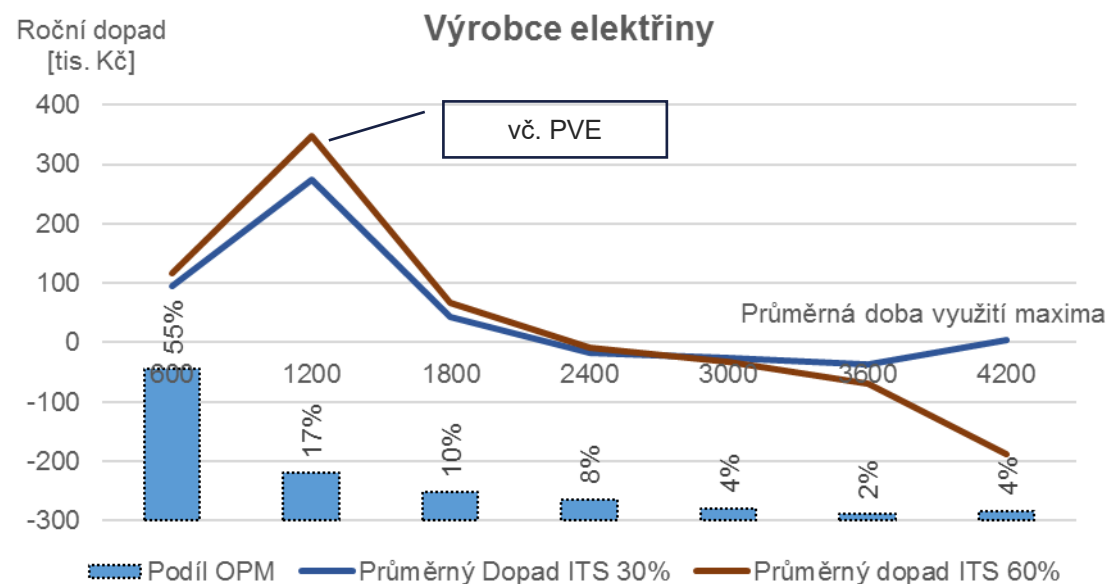
- Minimální zpoplatnění výrobce s osvobozeným odebraným výkonem za celý měsíc bude vycházet z ceny za rezervovaný příkon v tarifu T2.
- Je zachována možnost sjednání jednosložkové ceny dle současného principu a nově je tato možnost sjednání rozšířena i pro odběratele připojené do přenosové soustavy.

OČEKÁVANÉ DOPADY – VÝROBCE ELEKTŘINY

Změny v platbách seřazené od pozitivních k negativním
(např. 5% značí 50-tý nejlepší dopad z tisíce kusů vzorku)

X% kvantily dopadů Výrobce elektřiny	Dopad ITS 60% [tis. Kč]	Dopad ITS 60% [%]	Dopad ITS 30% [tis. Kč]	Dopad ITS 30% [%]
0%	-3 648	-100 %	-1 209	-100 %
1%	-459	-68 %	-362	-71 %
2%	-276	-46 %	-222	-50 %
3%	-211	-34 %	-142	-36 %
4%	-156	-27 %	-117	-30 %
5%	-130	-24 %	-90	-26 %
10%	-60	-16 %	-46	-13 %
20%	-7	-4 %	-8	-4 %
30%	0	9 %	0	4 %
40%	1	48 %	1	38 %
50%	2	152 %	2	140 %
60%	5	250 %	4	229 %
70%	11	555 %	9	508 %
80%	26	999 %	19	999 %
90%	63	999 %	49	999 %
95%	122	999 %	92	999 %
96%	169	999 %	129	999 %
97%	270	999 %	204	999 %
98%	411	999 %	339	999 %
99%	1 465	999 %	971	999 %
100%	100 051	999 %	81 337	999 %

Shluky změny platby podle doby využití RP

Málopočetné kategorie jsou ovlivněny individuálními dopady.

Relativní nárůsty u výrobců 1. kategorie jsou vyjádřeny zpravidla limitními 999 %.

ZÁVĚR

Připravované změny reagují na požadavky definované Konceptí propojení nového designu trhu v elektroenergetice s požadavky na změnu v regulovaných cenách a tarifech.

Klíčovou změnou je zrušení ceny za rezervovanou kapacitu a její nahrazení cenou za rezervovaný příkon a cenou za maximální odebraný výkon. Tím dojde k přímému spojení dlouhodobých i aktuálních požadavků účastníků trhu na cenu služby přenosové i distribuční soustavy.

V důsledku opatření očekáváme snížení celkového rezervovaného příkonu zákazníků, výrobců elektřiny a provozovatelů lokálních distribučních soustav o přibližně 3 000 MW, což je snížení celkového rezervovaného příkonu uvedených účastníků trhu s elektřinou o přibližně 16 %.

Změnou tarifního systému nedojde ke změně výnosů provozovatele přenosové soustavy a provozovatelů regionálních distribučních soustav.

Jednotlivé prvky budoucího tarifního systému zajistí naplnění sledovaných principů a cílů, které byly dříve v Koncepti vytyčeny, dojde k odstranění tlaků na zbytečné investice do soustav, a tím i ke snížení budoucích nákladů pro všechny účastníky trhu proti situaci, kdy by byl zachován současný tarifní systém.